ฉ้อโกงและยักยอกทรัพย์: องค์ประกอบ โทษ อายุความ การยอมความ และเส้นแบ่งระหว่างคดีแพ่งกับคดีอาญา

โดย เอกสยาม ชัยศร ที่ปรึกษากฎหมาย
บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

> เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะกรณี การพิจารณาแต่ละเรื่องต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

สาระสำคัญโดยสรุป

- ฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 คือการหลอกลวงโดยทุจริตด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง จนได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ[1]
- ยักยอกตามมาตรา 352 ต่างจากฉ้อโกงตรงที่ผู้กระทำครอบครองทรัพย์ของผู้อื่นอยู่ก่อนแล้ว แล้วเบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต อัตราโทษเท่ากับฉ้อโกงธรรมดา[2]
- ฉ้อโกงทุกมาตราในหมวด 3 เป็นความผิดอันยอมความได้ ยกเว้นฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343[3] ส่วนความผิดทุกมาตราในหมวด 5 ว่าด้วยยักยอกเป็นความผิดอันยอมความได้ทั้งหมด[4]
- ความผิดอันยอมความได้ต้องร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดมิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ[5] และเมื่อถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป[6]

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

- การผิดสัญญาหรือไม่ชำระหนี้ไม่เป็นฉ้อโกงเพียงเพราะผู้เสียหายได้รับความเสียหาย ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้ขายที่รับเงินโดยเจตนาจะส่งมอบของจริงแต่ส่งมอบไม่ได้ เป็นการผิดสัญญาทางแพ่ง ไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง[7]

ฉ้อโกงและยักยอกในประมวลกฎหมายอาญา: ความเหมือนและความต่าง

ฉ้อโกงและยักยอกเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่อยู่ในลักษณะ 12 ของประมวลกฎหมายอาญา ฉ้อโกงอยู่ในหมวด 3 มาตรา 341 ถึงมาตรา 348 ยักยอกอยู่ในหมวด 5 มาตรา 352 ถึงมาตรา 356 ทั้งสองฐานต้องมีเจตนาทุจริตเหมือนกัน แต่ต่างกันที่วิธีที่ทรัพย์ไปถึงมือผู้กระทำ ฉ้อโกงได้ทรัพย์มาเพราะการหลอกลวง ส่วนยักยอกครอบครองทรัพย์อยู่ก่อนแล้วจึงเบียดบังเอาไป

หน้านี้เขียนสำหรับผู้เสียหายที่ต้องการรู้ว่าเรื่องของตนเป็นคดีอาญาหรือคดีแพ่ง และควรร้องทุกข์ภายในเมื่อใด และสำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่ได้รับหมายเรียกหรือรู้ว่ามีการแจ้งความในข้อหาฉ้อโกงหรือยักยอก การหลอกลวงผ่านระบบคอมพิวเตอร์ การระงับบัญชี และบัญชีม้า สำนักงานอธิบายแยกไว้ในหน้า หลอกลวงออนไลน์ อายัดบัญชี และบัญชีม้า

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) และ (9)
>
> ในประมวลกฎหมายนี้
>
> (1) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
>
> (9) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ

คำว่า “โดยทุจริต” เป็นองค์ประกอบร่วมของทั้งฉ้อโกงตามมาตรา 341 และยักยอกตามมาตรา 352 นิยามในมาตรา 1 (1) ผูกเจตนานี้ไว้กับการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งเพื่อตนเองและเพื่อผู้อื่น[8] ผลในทางปฏิบัติคือ ผู้ที่เชื่อโดยสุจริตว่าตนมีสิทธิในทรัพย์หรือในเงินจำนวนนั้น แม้ความเชื่อนั้นจะผิด ก็ยังขาดเจตนาทุจริต และข้อพิพาทมักกลับไปเป็นเรื่องสิทธิทางแพ่งระหว่างคู่กรณี

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ประเด็น	ฉ้อโกง (มาตรา 341)	ยักยอก (มาตรา 352)
ทรัพย์มาถึงผู้กระทำอย่างไร	ผู้เสียหายหรือบุคคลที่สามส่งมอบให้เพราะถูกหลอกลวง	ผู้กระทำครอบครองทรัพย์อยู่แล้วก่อนเกิดการเบียดบัง
การกระทำหลัก	แสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง	เบียดบังเอาทรัพย์เป็นของตนหรือบุคคลที่สาม
เจตนาพิเศษ	โดยทุจริต ตามมาตรา 1 (1)	โดยทุจริต ตามมาตรา 1 (1)
อัตราโทษฐานธรรมดา	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ยอมความได้หรือไม่	ได้ ยกเว้นมาตรา 343 (มาตรา 348)	ได้ทุกมาตราในหมวด (มาตรา 356)

ความเห็นของสำนักงาน เมื่อผู้เสียหายนำเรื่องมาปรึกษา สำนักงานเริ่มจากคำถามว่าทรัพย์ไปอยู่ในมือผู้กระทำ “ก่อน” หรือ “หลัง” การกล่าวเท็จ ถ้าผู้เสียหายส่งมอบเงินเพราะเชื่อข้อความที่ได้ฟัง แนวการดำเนินคดีคือฉ้อโกง ถ้าผู้กระทำได้รับมอบเงินหรือทรัพย์ไว้ดูแลอยู่แล้วโดยชอบ แล้วภายหลังจึงนำไปใช้เป็นของตน แนวการดำเนินคดีคือยักยอก การตั้งข้อหาผิดฐานทำให้พยานหลักฐานที่รวบรวมไม่ตรงกับองค์ประกอบ และเป็นเหตุให้คดีไม่มีน้ำหนักตั้งแต่ชั้นสอบสวน

องค์ประกอบความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341

ความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ต้องครบสี่ส่วน คือ การหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง ผลคือได้ไปซึ่งทรัพย์สินหรือทำให้มีการทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผลนั้นเกิดจากการหลอกลวง และผู้กระทำมีเจตนาทุจริตตั้งแต่ขณะหลอกลวง ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่ง การกระทำไม่เป็นฉ้อโกงสำเร็จ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341
>
> ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอนหรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนที่หนึ่ง การหลอกลวง

การหลอกลวงตามมาตรา 341 มีสองรูปแบบ แบบแรกคือการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ซึ่งรวมถึงการแสดงตัวตน ฐานะการเงิน คุณสมบัติของสินค้า หรือความสามารถในการชำระหนี้ที่ไม่ตรงกับความจริง แบบที่สองคือการปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง ซึ่งใช้กับกรณีที่ผู้กระทำมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้นแก่อีกฝ่าย เช่น ข้อเท็จจริงที่อีกฝ่ายใช้ประกอบการตัดสินใจส่งมอบทรัพย์ การนิ่งเฉยในเรื่องที่ไม่มีหน้าที่ต้องบอกไม่เป็นการปกปิดตามมาตรานี้[9]

ในทางปฏิบัติ ข้อความที่พิสูจน์ความเท็จได้ง่ายคือข้อความเกี่ยวกับข้อเท็จจริง คำโฆษณาหรือคำคาดการณ์ทั่วไปที่ผู้ฟังรู้อยู่ว่าเป็นการชักชวนหรือการคาดหมาย มักยังไม่ถึงขั้นเป็นการหลอกลวง แต่คำรับรองที่เจาะจงและตรวจสอบได้ เช่น การยืนยันว่ามีสินค้าอยู่ในคลัง การยืนยันว่าที่ดินปลอดภาระ หรือการแสดงหนังสือรับรองที่ไม่มีอยู่จริง เป็นข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ความเท็จได้

ส่วนที่สอง ผลของการหลอกลวง

ตัวบทกำหนดผลไว้สองทาง ทางแรกคือผู้กระทำได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทางที่สอง คือ ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ คำว่าเอกสารสิทธิ มีนิยามในมาตรา 1 (9) ของประมวลกฎหมายอาญา หมายถึงเอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ[10] เช่น สัญญากู้ยืม หรือสัญญาซื้อขาย ถ้าการหลอกลวงเกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้ทรัพย์สินหรือเอกสารสิทธิ คดีอาจเป็นเพียงการพยายามกระทำความผิด

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ส่วนที่สาม ความสัมพันธ์ระหว่างการหลอกลวงกับผล

ถ้อยคำ “โดยการหลอกลวงดังว่านั้น” ในมาตรา 341 หมายความว่าผู้เสียหายต้องส่งมอบทรัพย์สินเพราะเชื่อข้อความเท็จหรือเพราะไม่รู้ข้อเท็จจริงที่ถูกปกปิด ถ้าผู้เสียหายรู้ความจริงอยู่แล้วแต่ยังส่งมอบด้วยเหตุผลอื่น ความสัมพันธ์นี้ขาดไป ในการสอบสวน พนักงานสอบสวนจึงมักถามผู้เสียหายว่าตัดสินใจโอนเงินหรือส่งมอบของเพราะข้อความใด และได้ยินข้อความนั้นก่อนหรือหลังการส่งมอบ

ส่วนที่สี่ เจตนาทุจริตขณะหลอกลวง

เจตนาทุจริตต้องมีอยู่ในขณะหลอกลวง ข้อเท็จจริงที่เกิดภายหลังใช้เป็นพยานแวดล้อมได้ เช่น การหลบหนี การปิดโทรศัพท์ หรือการใช้ชื่อปลอม แต่ข้อเท็จจริงเหล่านี้ไม่ได้ทำให้การผิดสัญญาที่สุจริตในขณะทำสัญญากลายเป็นฉ้อโกงได้เอง ประเด็นนี้คือเส้นแบ่งหลักระหว่างคดีแพ่งกับคดีอาญา ซึ่งอธิบายต่อในหัวข้อผิดสัญญากับฉ้อโกงต่างกันอย่างไร

ฉ้อโกงเหตุฉกรรจ์ ฉ้อโกงประชาชน และฐานความผิดอื่นในหมวดฉ้อโกง

ประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มโทษฉ้อโกงในสามกรณี คือ แสดงตนเป็นคนอื่นหรืออาศัยความเบาปัญญาของเด็กหรือความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวงตามมาตรา 342 หลอกลวงต่อประชาชนตามมาตรา 343 และกรณีที่ฉ้อโกงประชาชนต้องด้วยลักษณะตามมาตรา 342 ด้วย ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับ ฉ้อโกงประชาชนเป็นฐานเดียวในหมวดนี้ที่ยอมความไม่ได้

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 342
>
> ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ
>
> (1) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ
>
> (2) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง
>
> ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 342 เพิ่มโทษเป็นจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ[11] การแสดงตนเป็นคนอื่นตาม (1) คือการอ้างว่าเป็นบุคคลอื่นที่มีตัวตน ไม่ใช่เพียงการโอ้อวดฐานะของตนเอง ส่วน (2) คุ้มครองผู้ถูกหลอกลวงที่เป็นเด็กและผู้ที่มีความอ่อนแอแห่งจิต ซึ่งต้องพิสูจน์สภาพของผู้ถูกหลอกลวงและการที่ผู้กระทำอาศัยสภาพนั้น

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343
>
> ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
>
> ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา 342 อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 ใช้กับการหลอกลวงที่มุ่งต่อบุคคลทั่วไป ไม่ได้เลือกผู้เสียหายเป็นรายตัว ตัวบทไม่ได้กำหนดจำนวนผู้เสียหายขั้นต่ำ ประเด็นอยู่ที่ว่าข้อความเท็จนั้นแสดงต่อประชาชนหรือไม่ เช่น การประกาศชักชวนลงทุนต่อสาธารณะ หรือการโฆษณาขายสินค้าที่ไม่มีอยู่จริงต่อผู้ซื้อทั่วไป วรรคหนึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ วรรคสองกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท เมื่อฉ้อโกงประชาชนนั้นต้องด้วยลักษณะตามมาตรา 342 ด้วย[12]

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 344
>
> ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปให้ประกอบการงานอย่างใด ๆ ให้แก่ตนหรือให้แก่บุคคลที่สาม โดยจะไม่ใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น หรือโดยจะใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นต่ำกว่าที่ตกลงกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 344 เป็นฉ้อโกงแรงงาน ใช้เมื่อผู้กระทำหลอกลวงบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปให้ทำงานให้ โดยจะไม่จ่ายค่าแรงงานหรือค่าจ้าง หรือจะจ่ายต่ำกว่าที่ตกลง สิ่งที่ผู้กระทำได้ไปคือแรงงาน ไม่ใช่ทรัพย์สิน จึงต้องมีบทเฉพาะแยกจากมาตรา 341[13] ข้อเท็จจริงที่นายจ้างค้างจ่ายค่าจ้างเพราะขาดสภาพคล่องโดยไม่มีเจตนาหลอกลวงตั้งแต่ต้นไม่เข้ามาตรานี้ และเป็นเรื่องที่ลูกจ้างใช้สิทธิตามกฎหมายแรงงาน

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347
>
> ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แกล้งทำให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 347 เป็นฉ้อโกงประกันภัย ความผิดสำเร็จเมื่อแกล้งทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเสียหายโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย ไม่ต้องรอให้บริษัทประกันภัยจ่ายค่าสินไหมทดแทน มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ[14]

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

มาตรา	ลักษณะของการกระทำ	อัตราโทษ	ยอมความ
341	ฉ้อโกงธรรมดา	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ได้
342	แสดงตนเป็นคนอื่น หรืออาศัยความเบาปัญญาของเด็กหรือความอ่อนแอแห่งจิต	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ได้
343 วรรคหนึ่ง	ฉ้อโกงประชาชน	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่ได้
343 วรรคสอง	ฉ้อโกงประชาชนที่ต้องด้วยลักษณะตามมาตรา 342	จำคุก 6 เดือนถึง 7 ปี และปรับ 10,000 ถึง 140,000 บาท	ไม่ได้
344	หลอกลวงบุคคลตั้งแต่ 10 คนให้ทำงาน	จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ได้
347	แกล้งทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเสียหาย	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ได้

หมวด 3 ยังมีมาตรา 345 และมาตรา 346 ซึ่งหน้านี้ไม่ได้ยกตัวบท ผู้ที่มีข้อเท็จจริงใกล้เคียงควรให้ผู้รับผิดชอบงานตรวจตัวบททั้งหมวดก่อนกำหนดข้อหา

ยักยอกทรัพย์: องค์ประกอบ อัตราโทษ และกรณีลูกจ้างหรือผู้จัดการทรัพย์สิน

ยักยอกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 คือการที่ผู้ครอบครองทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่นหรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้ากระทำในฐานผู้จัดการทรัพย์สินตามคำสั่งศาล ตามพินัยกรรม หรือผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน โทษเพิ่มเป็นจำคุกไม่เกินห้าปี ตามมาตรา 354

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352
>
> ผู้ใดครอบครองทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่นหรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
>
> ถ้าทรัพย์นั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินหายซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ ผู้กระทำต้องระวางโทษแต่เพียงกึ่งหนึ่ง

การครอบครองทรัพย์ของผู้อื่น

องค์ประกอบแรกของยักยอกคือผู้กระทำต้องครอบครองทรัพย์อยู่แล้วในขณะเบียดบัง การครอบครองเกิดได้หลายทาง เช่น ได้รับฝากทรัพย์ ได้รับมอบเงินไปชำระหนี้แทน ได้รับมอบรถไปใช้ หรือเป็นเจ้าของรวมที่ถือทรัพย์ส่วนรวมไว้ ตัวบทใช้ถ้อยคำ “ทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่นหรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย” เจ้าของรวมที่เอาทรัพย์ส่วนรวมไปเป็นของตนเพียงผู้เดียวจึงอาจเป็นผู้กระทำความผิดฐานนี้ได้[15]

ข้อที่ต้องแยกให้ชัดคือการยึดถือทรัพย์แทนผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจครอบครอง เช่น ลูกจ้างที่หยิบจับสินค้าของนายจ้างในร้านตามหน้าที่ประจำวัน กับการได้รับมอบหมายให้ครอบครองทรัพย์ เช่น พนักงานเก็บเงินที่ได้รับมอบเงินไปนำฝากธนาคาร ข้อเท็จจริงเรื่องการครอบครองนี้มีผลต่อฐานความผิดที่ใช้ตั้งข้อหา และมีผลต่อการยอมความด้วย สำนักงานจึงตรวจคำสั่งงาน ระเบียบการเงิน และหลักฐานการส่งมอบทรัพย์ก่อนให้ความเห็นทุกครั้ง

การเบียดบังโดยทุจริต

เบียดบัง หมายถึง การแสดงเจตนา เอา ทรัพย์ ที่ ครอบครอง อยู่ เป็น ของ ตน หรือ ของ บุคคลที่สาม เช่น ขาย จำนำ นำไปใช้ส่วนตัว หรือปฏิเสธการคืนโดยอ้างว่าเป็นของตน การยังไม่คืนทรัพย์ตามกำหนดเพราะโต้แย้งเรื่องค่าใช้จ่ายหรือสิทธิยึดหน่วงโดยสุจริต ยังไม่ใช่การเบียดบังโดยทุจริตตามนิยามในมาตรา 1 (1) ข้อเท็จจริงที่ใช้พิสูจน์คือพฤติการณ์หลังได้รับการทวงถาม และร่องรอยการจำหน่ายทรัพย์

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ทรัพย์ที่ได้มาเพราะผู้อื่นส่งมอบโดยสำคัญผิด และทรัพย์สินหาย

มาตรา 352 วรรคสอง ลดโทษลงกึ่งหนึ่งเมื่อทรัพย์ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำเพราะผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิด หรือเป็นทรัพย์สินหายที่ผู้กระทำเก็บได้ ตัวอย่างที่พบบ่อยคือเงินที่ผู้อื่นโอนเข้าบัญชีผิดคน แล้วผู้รับโอนนำไปใช้เป็นของตนทั้งที่รู้ว่าไม่ใช่เงินของตน[16] ผู้ที่ได้รับเงินโอนผิดบัญชีจึงควรแจ้งธนาคารและเก็บหลักฐานการติดต่อไว้ เพื่อแสดงว่าไม่มีเจตนาเบียดบัง

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353
>
> ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น หรือทรัพย์สินซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 353 เป็นความผิดฐานผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นกระทำผิดหน้าที่โดยทุจริต จุดต่างจากมาตรา 352 คือไม่ต้องมีการเบียดบังตัวทรัพย์ แต่ต้องเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สิน และการกระทำผิดหน้าที่นั้นเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้มอบหมาย[17] ตัวอย่างคือตัวแทนที่ขายทรัพย์ของตัวการในราคาต่ำโดยรับประโยชน์ส่วนตัวจากผู้ซื้อ หรือผู้จัดการกิจการที่ทำสัญญาที่เสียเปรียบเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ตนเกี่ยวข้อง

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354
>
> ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 352 หรือมาตรา 353 ได้กระทำในฐานที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งของศาล หรือตามพินัยกรรม หรือในฐานเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจ อันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 354 เพิ่มโทษความผิดตามมาตรา 352 และมาตรา 353 เป็นจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อผู้กระทำเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งศาล ตามพินัยกรรม หรือเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน[18] ผู้จัดการมรดกที่ศาลตั้งเป็นตัวอย่างของกลุ่มแรก ส่วนกลุ่มหลังต้องพิจารณาว่าอาชีพหรือธุรกิจนั้นเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนโดยสภาพหรือไม่

มาตรา 356 บัญญัติว่าความผิดในหมวดยักยอกเป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งรวมถึงมาตรา 354 ที่มีโทษสูงขึ้นด้วย[19] ผลคือกำหนดร้องทุกข์สามเดือนตามมาตรา 96 ใช้กับยักยอกทุกกรณีต่างจากฉ้อโกงที่ยกเว้นมาตรา 343 ไว้

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ความเห็นของสำนักงาน ในคดียักยอกทรัพย์นายจ้างหรือยักยอกเงินบริษัท สำนักงานแนะนำให้บริษัทผู้เสียหายบันทึกวันที่ผู้มีอำนาจของบริษัทรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรตั้งแต่วันแรกที่ตรวจพบ เพราะกำหนดสามเดือนตามมาตรา 96 เริ่มนับจากวันนั้น การรอผลตรวจสอบภายในจนครบทุกรายการก่อนร้องทุกข์ อาจทำให้รายการที่รู้แล้วขาดอายุความ

ผิดสัญญากับฉ้อโกงต่างกันอย่างไร: เส้นแบ่งคดีแพ่งและคดีอาญา

การผิดสัญญาเป็นคดีแพ่ง ส่วนฉ้อโกงเป็นคดีอาญา เส้นแบ่งอยู่ที่เจตนาของผู้กระทำในขณะทำสัญญาหรือขณะรับเงิน ถ้าในขณะนั้นผู้กระทำตั้งใจจะปฏิบัติตามสัญญาจริงแต่ภายหลังทำไม่ได้ เป็นการผิดสัญญาทางแพ่ง ถ้าในขณะนั้นผู้กระทำรู้อยู่แล้วว่าจะไม่ปฏิบัติตามหรือไม่มีของที่จะส่งมอบ และใช้ข้อความเท็จเพื่อให้ได้เงิน เป็นฉ้อโกง

คำวินิจฉัยของศาล, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 124/2535[20] จำเลยตกลงขายไม้และรับเงินค่าไม้โดยเจตนาจะส่งไม้ที่ตนตกลงซื้อไว้ แต่ส่งมอบไม่ได้เพราะทางราชการไม่อนุญาต ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นการผิดสัญญาทางแพ่ง ไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง

“การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำผิดสัญญาในทางแพ่ง เท่านั้น หาเป็นความผิดอาญาฐานฉ้อโกงไม่”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 124/2535 แสดงหลักนี้ชัด ผู้ขายรับเงินค่าไม้โดยเจตนาจะส่งไม้ที่ตนตกลงซื้อไว้ แต่ส่งมอบไม่ได้เพราะทางราชการไม่อนุญาต ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นการผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้น สิ่งที่ศาลพิจารณาไม่ใช่ความเสียหายของผู้ซื้อ แต่เป็นสภาพจิตใจของผู้ขายในขณะรับเงิน

เมื่อเป็นคดีแพ่ง ผู้เสียหายใช้สิทธิตามสัญญาหรือตามกฎหมายละเมิด ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 วางหลักว่าผู้ที่จงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือสิทธิ ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน[21] และสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากมูลละเมิดขาดอายุความเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด และวรรคสองของมาตราเดียวกันให้ใช้อายุความทางอาญาที่ยาวกว่าเมื่อเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมีโทษทางอาญา[22] การกระทำที่เป็นฉ้อโกงหรือยักยอกจึงเป็นทั้งความผิดอาญาและละเมิดในทางแพ่งได้พร้อมกัน และผู้เสียหายในคดีฉ้อโกงหรือยักยอกที่พิสูจน์ความผิดอาญาได้อาจได้ประโยชน์จากอายุความทางอาญาที่ยาวกว่าหนึ่งปี

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

พฤติการณ์ที่ศาลใช้แยกเจตนา

เจตนาเป็นเรื่องภายในจิตใจ ศาลจึงอนุมานจากพฤติการณ์แวดล้อม พฤติการณ์ที่สนับสนุนว่าเป็นฉ้อโกง ได้แก่ การใช้ชื่อหรือเอกสารปลอม การอ้างว่ามีสินค้าหรือสิทธิทั้งที่ไม่มีอยู่จริง การรับเงินจากผู้เสียหายหลายรายด้วยรูปแบบเดียวกัน และการตัดการติดต่อทันทีหลังได้รับเงิน พฤติการณ์ที่สนับสนุนว่าเป็นการผิดสัญญา ได้แก่ การส่งมอบสินค้าหรือทำงานบางส่วนแล้ว การมีต้นทุนหรือการสั่งซื้อจริงจากผู้ขายต้นทาง การแจ้งเหตุขัดข้องและเสนอทางแก้ และการติดต่อได้ตลอด

การใช้คดีอาญาเป็นเครื่องมือเร่งรัดหนี้

ผู้เสียหายจำนวนมากร้องทุกข์ในข้อหาฉ้อโกงเพื่อให้อีกฝ่ายชำระหนี้เร็วขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงเป็นเพียงการผิดสัญญา พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจไม่ดำเนินคดีต่อ หรือศาลอาจยกฟ้อง ผู้เสียหายเสียเวลาโดยที่สิทธิเรียกร้องทางแพ่งยังเดินต่อตามอายุความของตน ในทางกลับกัน ผู้ถูกกล่าวหาที่ยอมชำระหนี้ภายใต้แรงกดดันของคดีอาญา ควรทำบันทึกข้อตกลงที่ระบุให้ชัดว่าเป็นการยอมความในความผิดอันยอมความได้ และให้ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้อง เพื่อให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (2)[23]

ความเห็นของสำนักงาน สำนักงานตรวจเอกสารชุดแรกที่ผู้เสียหายมี ได้แก่ ข้อความสนทนาก่อนโอนเงิน หลักฐานการโอน และข้อความหลังจากผิดนัด ถ้าหลักฐานก่อนโอนเงินแสดงข้อความเท็จที่ตรวจสอบได้ สำนักงานเตรียมคำร้องทุกข์ในข้อหาฉ้อโกง ถ้าหลักฐานแสดงเพียงการผิดนัด สำนักงานเสนอให้ทวงถามเป็นหนังสือและเตรียมฟ้องคดีแพ่ง พร้อมระบุกำหนดอายุความของแต่ละทางให้ผู้เสียหายทราบ

ฉ้อโกงและยักยอก ยอมความได้ไหม อายุความ 3 เดือน และอายุความฟ้องคดี

ฉ้อโกงธรรมดาและยักยอกทุกกรณีเป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 ยอมความไม่ได้และไม่อยู่ใต้กำหนดสามเดือน ส่วนอายุความฟ้องคดีตามมาตรา 95 ของทุกฐานในหน้านี้คือสิบปีนับแต่วันกระทำความผิด เพราะอัตราโทษจำคุกอย่างสูงอยู่ระหว่างกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96
>
> ภายใต้บังคับมาตรา 95 ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

กำหนดสามเดือนตามมาตรา 96 เริ่มนับเมื่อครบสองเงื่อนไข คือรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายที่รู้ว่าถูกโกงแต่ยังไม่รู้ว่าใครเป็นผู้กระทำ กำหนดเวลายังไม่เริ่ม[24] การร้องทุกข์ต้องเป็นการร้องทุกข์ตามระเบียบ ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 123 กำหนดว่าผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ และคำร้องทุกข์ต้องมีรายละเอียดตามที่ตัวบทกำหนด[25] สำหรับความผิดต่อส่วนตัว มาตรา 121 วรรคสองห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ[26]

ผู้เสียหายที่ฟ้องคดีเองต่อศาลโดยไม่ได้ร้องทุกข์ ต้องฟ้องภายในกำหนดสามเดือนเช่นกัน และมีหน้าที่นำสืบให้ได้ความว่าฟ้องภายในกำหนด

คำวินิจฉัยของศาล, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 485/2567[27] ผู้เสียหายถูกหลอกให้โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของจำเลยที่ 2 แล้วฟ้องคดีเองโดยไม่ได้ร้องทุกข์ เมื่อฉ้อโกงตามมาตรา 341 เป็นความผิดอันยอมความได้ โจทก์มีหน้าที่นำสืบว่าฟ้องภายในสามเดือนนับแต่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 96 แม้ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง

“โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำสืบให้ได้ความว่าการที่โจทก์นำคดีมาฟ้องเองนี้เป็นการฟ้องภายในอายุความดังกล่าว”

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95
>
> ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ
>
> (1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
>
> (2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
>
> (3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
>
> (4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี
>
> (5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น
>
> ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ฐานความผิด	โทษจำคุกอย่างสูง	อายุความฟ้องตามมาตรา 95	กำหนดร้องทุกข์ตามมาตรา 96
ฉ้อโกง มาตรา 341	3 ปี	10 ปี	3 เดือน
ฉ้อโกงเหตุฉกรรจ์ มาตรา 342	5 ปี	10 ปี	3 เดือน
ฉ้อโกงประชาชน มาตรา 343 วรรคหนึ่ง	5 ปี	10 ปี	ไม่ใช้ (ยอมความไม่ได้)
ฉ้อโกงประชาชน มาตรา 343 วรรคสอง	7 ปี	10 ปี	ไม่ใช้ (ยอมความไม่ได้)
ยักยอก มาตรา 352 วรรคหนึ่ง	3 ปี	10 ปี	3 เดือน
ยักยอกทรัพย์ที่ส่งมอบโดยสำคัญผิดหรือทรัพย์สินหาย มาตรา 352 วรรคสอง	กึ่งหนึ่งของ 3 ปี คือ 1 ปี 6 เดือน	10 ปี	3 เดือน
ผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สิน มาตรา 353	3 ปี	10 ปี	3 เดือน
ยักยอกเหตุฉกรรจ์ มาตรา 354	5 ปี	10 ปี	3 เดือน

อายุความตามมาตรา 95 นับจากวันกระทำความผิด และต้องทั้งฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนด ถ้าฟ้องและได้ตัวมาศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริตและศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนด ให้ถือว่าขาดอายุความเช่นเดียวกัน[28] ในคดียักยอกที่ผู้กระทำเบียดบังหลายครั้ง แต่ละครั้งอาจเป็นความผิดแยกกัน และมีวันเริ่มนับอายุความของตนเอง

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ผลของการยอมความ

ใน ความผิดอันยอมความได้ เมื่อ ผู้เสียหาย ถอน คำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือ ยอมความ กัน โดย ถูกต้องตาม กฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามมาตรา 39 (2) ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา[29] ส่วนฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 การที่ผู้เสียหายได้รับเงินคืนไม่ทำให้คดีอาญาระงับ แต่อาจเป็นเหตุบรรเทาโทษที่ศาลนำมาพิจารณาได้

ตัวการ ผู้สนับสนุน และกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทในคดีฉ้อโกงและยักยอก

คดีฉ้อโกงและยักยอกจำนวนมากมีผู้เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งคน ผู้ที่ร่วมกระทำความผิดด้วยกันเป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 และ รับโทษ ตามที่ กฎหมาย กำหนด สำหรับ ความผิด นั้น เต็มอัตรา ส่วนผู้ที่ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกก่อนหรือขณะกระทำความผิดเป็นผู้สนับสนุนตามมาตรา 86 และรับโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุน เมื่อการกระทำเดียวผิดกฎหมายหลายบท ศาลลงโทษตามบทที่มีโทษหนักที่สุดตามมาตรา 90

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83
>
> ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ตัวการตามมาตรา 83 ต้องมีการกระทำร่วมกันและเจตนาร่วมกันในการกระทำความผิด[30] ในคดีฉ้อโกง ผู้ที่แบ่งหน้าที่กันในแผนเดียวกัน เช่น คนหนึ่งพูดชักชวนผู้เสียหาย อีกคนหนึ่งแสดงเอกสารปลอมประกอบ และอีกคนหนึ่งรับเงิน อาจเป็นตัวการร่วมกันได้แม้แต่ละคนจะไม่ได้ทำครบทุกองค์ประกอบด้วยตนเอง ในคดียักยอก บุคคลภายนอกที่ไม่ได้ครอบครองทรัพย์แต่ร่วมวางแผนกับผู้ครอบครองเพื่อเบียดบังทรัพย์ ก็ต้องพิจารณาบทบาทตามหลักเดียวกัน

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86
>
> ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ผู้สนับสนุน ตามมาตรา 86 ไม่ได้ ร่วม กระทำความผิด เอง แต่ ช่วยเหลือ หรือ ให้ ความสะดวก ก่อน หรือ ขณะ กระทำความผิด และตัวบทระบุว่าแม้ผู้กระทำความผิดจะไม่รู้ถึงการช่วยเหลือนั้นก็ยังเป็นผู้สนับสนุนได้[31] การช่วยเหลือภายหลังความผิดสำเร็จแล้วไม่เข้ามาตรานี้ และต้องพิจารณาฐานความผิดอื่นแทน ในคดีฉ้อโกง ตัวอย่าง ที่ ศาล วินิจฉัย ว่า เป็น ผู้สนับสนุน คือ การ เปิด บัญชีเงินฝาก แล้ว มอบให้ ผู้อื่น ใช้ รับเงิน จาก การหลอกลวง

คำวินิจฉัย ของ ศาล, คำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 4920/2567[32] จำเลย รับจ้าง เปิด บัญชีเงินฝาก แล้ว มอบ สมุดบัญชีให้บุคคลอื่นไปใช้ ต่อมาคนร้ายใช้บัญชีนั้นรับเงินที่ฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่น ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ยกฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่าพฤติการณ์ดังกล่าวผิดปกติวิสัย จำเลยเล็งเห็นได้ว่าบัญชีอาจถูกนำไปใช้กระทำความผิด จำเลยจะอ้างว่าถูกหลอกใช้ไม่ได้ และมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 86

“การรับจ้างเปิดบัญชีแล้วมอบสมุดบัญชีเงินฝากให้บุคคลอื่นไปใช้เป็นเรื่องผิดปกติวิสัย ย่อมแสดงให้เห็นเจตนาร้ายของจำเลย”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4920/2567 มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน้านี้สองประการ ประการแรก ตัวบทที่ศาลอ้างคือมาตรา 342 (1) ประกอบมาตรา 343 ซึ่งแสดงให้เห็นการใช้มาตรา 343 วรรคสอง เมื่อฉ้อโกงประชาชน นั้น กระทำ โดย แสดงตน เป็น คนอื่น ด้วย ประการ ที่สอง ศาล อนุมาน เจตนา ของ ผู้สนับสนุน จาก พฤติการณ์ที่ผิดปกติวิสัย ไม่ได้ต้องการพยานหลักฐานโดยตรงว่าผู้สนับสนุนรู้รายละเอียดของการหลอกลวง ประเด็น เรื่อง บัญชี ม้า และ พระราชกำหนด มาตรการป้องกัน และ ปราบปราม อาชญากรรม ทาง เทคโนโลยี พ.ศ. 2566 สำนักงานอธิบายแยกไว้ในหน้า หลอกลวงออนไลน์ อายัดบัญชี และบัญชีม้า

> ตัวบท, ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90
>
> เมื่อ การกระทำใด อันเป็น กรรม เดียว เป็น ความผิด ต่อ กฎหมาย หลาย บท ให้ใช้ กฎหมาย บท ที่ มี โทษหนัก ที่สุด ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด

มาตรา 90 ใช้ เมื่อ การกระทำ เดียว ผิดกฎหมาย หลาย บท[33] ตัวอย่าง ใน หมวด นี้ คือ การ ฉ้อโกง ที่ ทั้ง แสดง ข้อความ เท็จ ต่อ ประชาชน ตามมาตรา 343 และ แสดงตน เป็น คนอื่น ตามมาตรา 342 หรือ การกระทำ ของ ผู้จัดการทรัพย์สินที่เข้าทั้งมาตรา 352 และมาตรา 353 ศาลลงโทษตามบทที่มีโทษหนักที่สุดเพียงบทเดียว แต่ถ้าการกระทำแยกเป็นหลายกรรม เช่น หลอกลวงผู้เสียหายต่างรายต่างเวลา หรือเบียดบังเงินหลายงวด ด้วยเจตนาแยกจากกัน แต่ละกรรมเป็นความผิดต่างหาก

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

การแยกกรรมเดียวกับหลายกรรมมีผลต่อการยอมความด้วย ในความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายแต่ละรายมีสิทธิยอมความในส่วนของตน การที่ผู้เสียหายรายหนึ่งถอนคำร้องทุกข์ไม่ทำให้คดีของผู้เสียหายรายอื่นระงับไปด้วย ผู้ถูกกล่าวหาที่ต้องการยุติคดีจึงต้องเจรจากับผู้เสียหายทุกรายที่ร้องทุกข์ไว้ และผู้เสียหายที่ยังไม่ร้องทุกข์ยังคงอยู่ภายใต้กำหนดสามเดือนของตนเอง

ความเห็นของสำนักงาน ในคดีที่มีผู้ถูกกล่าวหาหลายคน สำนักงานแยกบทบาทของลูกความออกจากผู้ถูกกล่าวหาคนอื่นตั้งแต่คำให้การชั้นสอบสวน ว่าเป็นผู้ลงมือ ผู้ร่วมวางแผน ผู้สนับสนุน หรือผู้ไม่รู้เห็น เพราะความต่างระหว่างตัวการกับผู้สนับสนุนคือความต่างระหว่างโทษเต็มอัตรากับโทษสองในสามส่วน และผู้ไม่รู้เห็นต้องไม่ถูกนับรวมเป็นผู้ร่วมกระทำเพียงเพราะชื่ออยู่ในเอกสารหรือบัญชีที่ใช้ในการกระทำความผิด

ขั้นตอนดำเนินคดีฉ้อโกงและยักยอก ฝั่งผู้เสียหายและฝั่งผู้ถูกกล่าวหา

ผู้เสียหายเลือกได้สองทาง คือร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ หรือฟ้องคดีเอง ต่อ ศาล ทั้งสอง ทาง ต้อง เริ่ม ภายใน สาม เดือน สำหรับ ความผิดอันยอมความได้ ส่วน ผู้ถูกกล่าวหา ควร เตรียม คำชี้แจง พร้อม เอกสาร ก่อน เข้าพบ พนักงานสอบสวน ตาม หมายเรียก และ เตรียม เรื่อง การ ปล่อยชั่วคราวไว้ในกรณีที่ถูกจับหรือถูกฟ้อง

ฝั่งผู้เสียหาย

1. รวบรวมหลักฐานก่อนการส่งมอบทรัพย์ ข้อความสนทนา โฆษณา เอกสารที่ผู้กระทำส่งให้ และพยานบุคคลที่ได้ยินข้อความหลอกลวง หลักฐานชุดนี้ใช้พิสูจน์ข้อความเท็จและเจตนาในขณะหลอกลวง
2. รวบรวม หลักฐาน การ ส่งมอบ และ หลัง ส่งมอบ หลักฐาน การ โอน เงิน ใบรับ ของ การ ทวงถาม และ คำตอบของอีกฝ่าย
3. บันทึกวันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำ เพื่อคำนวณกำหนดสามเดือนตามมาตรา 96
4. ร้องทุกข์หรือฟ้องเอง ถ้าร้องทุกข์ ให้ระบุในคำร้องทุกข์ว่าประสงค์ให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำ ไม่ใช่เพียงแจ้งไว้เป็นหลักฐาน
5. ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญา ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1[34]

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ฝั่งผู้ถูกกล่าวหา

1. ตรวจหมายเรียกและข้อหา ข้อหาฉ้อโกงธรรมดา ฉ้อโกงประชาชน และยักยอก มีอัตราโทษและการยอมความต่างกัน การชี้แจงต้องตรงกับองค์ประกอบของข้อหาที่ถูกแจ้ง
2. ตรวจกำหนดร้องทุกข์ ถ้าเป็นความผิดอันยอมความได้และผู้เสียหายร้องทุกข์เกินสามเดือน คดีขาดอายุความ
3. จัดทำลำดับเหตุการณ์และเอกสาร โดยเฉพาะหลักฐานที่แสดงความตั้งใจจะปฏิบัติตามสัญญาในขณะรับเงิน เช่น ใบสั่งซื้อจากผู้ขายต้นทาง หรือหลักฐานการส่งมอบบางส่วน
4. พิจารณาการเจรจายอมความ ในความผิดอันยอมความได้ บันทึกข้อตกลงต้องระบุให้ชัดว่าผู้เสียหายจะถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้อง
5. เตรียมการปล่อยชั่วคราว ฐานความผิดในหน้านี้มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินเจ็ดปี การยื่นคำร้อง หลักประกัน และเงื่อนไขอธิบายไว้ในหน้า ประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลย

ถ้าการหลอกลวงเกิดผ่านช่องทางออนไลน์และผู้เสียหายโอนเงินผ่านธนาคาร ผู้เสียหายควรแจ้งธนาคารให้ระงับธุรกรรมก่อนร้องทุกข์ ขั้นตอนนี้อยู่ภายใต้พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งสำนักงานอธิบายไว้ในหน้า หลอกลวงออนไลน์ อายัดบัญชี และบัญชีม้า

กฎหมายเปรียบเทียบ: ความผิดฐาน fraud ตาม Fraud Act 2006 ของอังกฤษ

อังกฤษยกเลิกความผิดฐานได้ทรัพย์โดยการหลอกลวง (obtaining property by deception) ตาม Theft Act 1968 (พระราชบัญญัติการลักทรัพย์ ค.ศ. 1968) section 15 และใช้ Fraud Act 2006 (พระราชบัญญัติการฉ้อฉล ค.ศ. 2006) แทน ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2007 ความผิดตามกฎหมายใหม่สำเร็จเมื่อกระทำโดยไม่สุจริตพร้อมเจตนาพิเศษ ไม่ต้องรอให้ได้ทรัพย์สินไป ต่างจากมาตรา 341 ของไทยที่ต้องได้ทรัพย์สินไปแล้ว

Fraud Act 2006 section 1 บัญญัติว่า “A person is guilty of fraud if he is in breach of any of the sections listed in subsection (2)” (บุคคลมีความผิดฐานฉ้อฉลเมื่อฝ่าฝืนมาตราใดมาตราหนึ่งที่ระบุในอนุมาตรา (2)) และระบุสามมาตรา คือ section 2 ฉ้อฉลโดยการแสดงข้อความเท็จ section 3 ฉ้อฉลโดยไม่

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

เปิดเผยข้อมูล และ section 4 ฉ้อฉลโดยใช้ตำแหน่งในทางมิชอบ อัตราโทษเมื่อลงโทษในคดีที่พิจารณาแบบ on indictment (คดีที่ฟ้องต่อศาลคราวน์ หรือ Crown Court) คือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ[ต่างประเทศ 1]

Section 2 กำหนดว่าผู้กระทำ “dishonestly makes a false representation” (แสดงข้อความเท็จโดยไม่สุจริต) และมุ่งหมายโดยการแสดงข้อความนั้นจะได้ประโยชน์แก่ตนหรือผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือเสี่ยงต่อความเสียหาย ข้อความถือว่าเท็จเมื่อไม่จริงหรือชวนให้เข้าใจผิด และผู้แสดงรู้ว่าไม่จริงหรืออาจไม่จริง การแสดงข้อความทำได้ทั้งโดยชัดแจ้งและโดยปริยาย และรวมถึงการป้อนข้อมูลเข้าระบบหรืออุปกรณ์ที่รับหรือตอบสนองการสื่อสารโดยไม่มีมนุษย์เกี่ยวข้อง[ต่างประเทศ 2]

Section 3 ลงโทษผู้ที่ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ตนมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องเปิดเผย (“information which he is under a legal duty to disclose”) โดยไม่สุจริตและมีเจตนาพิเศษเดียวกัน[ต่างประเทศ 3] ซึ่งใกล้เคียงกับการปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในมาตรา 341 ของไทย แต่กฎหมายอังกฤษผูกหน้าที่ไว้กับหน้าที่ตามกฎหมายโดยชัดแจ้ง

Section 4 ลงโทษผู้ที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งคาดหมายได้ว่าต้องรักษาหรือไม่กระทำการขัดต่อผลประโยชน์ทางการเงินของผู้อื่น แล้วใช้ตำแหน่งนั้นในทางมิชอบโดยไม่สุจริต และอนุมาตรา (2) ระบุว่าการใช้ตำแหน่งในทางมิชอบอาจเป็นการงดเว้นก็ได้[ต่างประเทศ 4] บทนี้ทำหน้าที่ใกล้เคียงกับมาตรา 353 ของไทยที่ลงโทษผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งกระทำผิดหน้าที่โดยทุจริต แต่มาตรา 353 ต้องมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน ส่วน section 4 ไม่ต้องมีความเสียหายเกิดขึ้นจริง

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ประเด็น	ไทย	อังกฤษ
บทหลักของการหลอกลวง	ป.อ. มาตรา 341	Fraud Act 2006 s.2
ต้องได้ทรัพย์สินไปหรือไม่	ต้องได้ไป หรือมีการทำ ถอน ทำลายเอกสารสิทธิ	ไม่ต้อง พอที่มีเจตนาจะได้ประโยชน์หรือทำให้เสียหาย
การไม่เปิดเผยข้อมูล	ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง (มาตรา 341)	ไม่เปิดเผยข้อมูลที่มีหน้าที่ตามกฎหมายต้องเปิดเผย (s.3)
ผู้จัดการผลประโยชน์ของผู้อื่น	มาตรา 353 ต้องเกิดความเสียหาย	s.4 ไม่ต้องเกิดความเสียหาย การงดเว้นก็เป็นความผิดได้
โทษจำคุกอย่างสูงของบทหลัก	3 ปี (ประชาชน 5 ปี)	10 ปี เมื่อลงโทษในคดีที่พิจารณาแบบ on indictment
การยอมความ	ฉ้อโกงธรรมดาและยักยอกยอมความได้ (มาตรา 348 และ 356)	ss.1-4 ไม่มีบทว่าด้วยการยอมความ

ข้อสังเกตต่อกฎหมายไทยมีสองประการ ประการแรก การที่มาตรา 341 ต้องได้ทรัพย์สินไปทำให้ข้อเท็จจริงที่หลอกลวงแล้วแต่ผู้เสียหายยังไม่ได้ส่งมอบ ต้องดำเนินคดีในฐานพยายาม ประการที่สอง การที่ไทยจัดฉ้อโกงธรรมดาและยักยอกเป็นความผิดอันยอมความได้ ทำให้ผู้เสียหายมีอำนาจกำหนดชะตาของคดี ซึ่งเป็นทั้งข้อดีในแง่การเยียวยาผู้เสียหาย และเป็นที่มาของการใช้คดีอาญาเป็นเครื่องมือเร่งรัดหนี้ที่อธิบายในหัวข้อก่อน ข้อความภาษาไทยในหัวข้อนี้เป็นการสรุปของสำนักงาน ไม่ใช่คำแปลอย่างเป็นทางการ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

มุมมองนิติเศรษฐศาสตร์: ต้นทุนการบังคับใช้ผ่านคดีอาญาเทียบกับคดีแพ่ง

ใน มุมมอง นิติ เศรษฐศาสตร์ ข้อพิพาท เรื่อง เงิน ที่ ถูก โกง หรือ ถูก ยักยอก บังคับ ได้ สอง ทาง ทาง คดีแพ่ง ผู้เสียหายแบกต้นทุนการฟ้องและการบังคับคดีเอง ทางคดีอาญารัฐแบกต้นทุนการสอบสวนและการฟ้องคดีแทน การจัดฉ้อโกงธรรมดาและยักยอกเป็นความผิดอันยอมความได้ทำให้ผู้เสียหายเลือกใช้ทรัพยากรของรัฐได้โดยแทบไม่มีต้นทุนส่วนตัว ซึ่งอธิบายได้ว่าทำไมจึงมีการร้องทุกข์ในข้อพิพาทที่แท้จริงเป็นเรื่องผิดสัญญาจำนวนมาก

Gary S. Becker เสนอใน Crime and Punishment: An Economic Approach ว่าการกระทำความผิดตอบสนองต่อความน่าจะเป็นที่จะถูกลงโทษและความหนักของโทษ และนโยบายที่มีประสิทธิภาพต้องชั่งต้นทุนการบังคับใช้กฎหมายกับความเสียหายที่ลดลงได้[ต่างประเทศ 5] เมื่อนำกรอบนี้มาใช้กับฉ้อโกงและยักยอกจะเห็นปัญหาสามด้าน

ด้าน ที่หนึ่ง ต้นทุน ที่ ไม่ ได้ อยู่ กับ ผู้ตัดสินใจ ผู้เสียหาย ที่ ร้องทุกข์ ไม่ต้อง จ่าย ค่า สอบสวน ค่า ตรวจ พยาน หลักฐาน หรือค่าใช้จ่ายของพนักงานอัยการและศาล ขณะที่การฟ้องคดีแพ่งต้องเสียค่าขึ้นศาลและค่าบังคับคดี เมื่อ ต้น ทุนส่วนตัว ของ ทางอาญา ต่ำกว่า ผู้เสียหาย มี แรงจูงใจ ให้ เลือก ทางอาญา แม้ ข้อเท็จจริง จะ เป็น เพียงการผิดสัญญา ต้นทุนส่วนต่างนี้ตกอยู่กับระบบงานยุติธรรมโดยรวม และทำให้คดีที่มีเจตนาทุจริตจริงต้องรอคิวนานขึ้น

ด้านที่สอง อำนาจต่อรองที่เกิดจากโทษจำคุก คดีอาญาเพิ่มอำนาจต่อรองของผู้เสียหาย เพราะผู้ถูกกล่าวหาเผชิญ ความเสี่ยง ต่อ เสรีภาพ ไม่ใช่ เพียง ทรัพย์สิน การ ยอม ความใน ความผิดอันยอมความได้ จึง ทำหน้าที่คล้ายการบังคับชำระหนี้ราคาถูก ในด้านหนึ่งผู้เสียหายได้รับการเยียวยาเร็ว ในอีกด้านหนึ่งผู้ที่ไม่มีเจตนาทุจริตแต่กลัวคดีอาญาอาจยอมจ่ายเกินกว่าความรับผิดทางแพ่งของตน

ด้าน ที่สาม การ คัด กรอง คดี ด้วย กำหนด เวลา กำหนด ร้องทุกข์ สาม เดือน ตามมาตรา 96 ทำหน้าที่ คัด กรอง ต้นทุน ผู้เสียหายที่ต้องการใช้ทรัพยากรของรัฐต้องตัดสินใจเร็ว หลังจากนั้นเหลือเพียงทางแพ่งซึ่งผู้เสียหาย แบก ต้นทุน เอง ส่วน ฉ้อโกง ประชาชน ที่ ยอมความ ไม่ได้ สะท้อน การตัดสินใจ ของ ผู้ ร่างกฎหมาย ว่า ความ เสียหาย กระจาย ไป ยัง ผู้เสียหาย จำนวนมาก จน การ ปล่อย ให้ ผู้เสียหาย แต่ละ ราย ตัดสินใจ เอง ไม่ คุ้มครอง ประโยชน์สาธารณะเพียงพอ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ข้อสรุปเชิงปฏิบัติคือ ผู้เสียหายควรประเมินว่าข้อเท็จจริงของตนผ่านเกณฑ์เจตนาทุจริตขณะหลอกลวงหรือไม่ก่อนเลือกทางอาญา ถ้าไม่ผ่าน การฟ้องคดีแพ่งตั้งแต่ต้นมักได้ผลเร็วกว่าการรอผลคดีอาญาที่อาจจบด้วยการไม่ฟ้องหรือการยกฟ้อง และผู้ถูกกล่าวหาควรแยกให้ออกว่าเงินที่ตนจะจ่ายในการยอมความคือหนี้ทางแพ่งที่มีอยู่จริงเท่าใด

คำถามที่พบบ่อยเรื่องฉ้อโกงและยักยอก

คำถามในหัวข้อนี้มาจากคำค้นที่ผู้ค้นพิมพ์จริงเกี่ยวกับฉ้อโกงและยักยอก คำตอบเป็นหลักทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) และ (9) 83 86 90 95 96 341 ถึง 344 347 348 352 ถึง 354 และ 356 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 และคำพิพากษาที่อ้างไว้ในหน้านี้ ผลของแต่ละคดีขึ้นกับข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของคดีนั้น

ฉ้อโกง มาตราอะไร โทษเท่าไร

ฉ้อโกงธรรมดาอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าแสดงตนเป็นคนอื่น หรืออาศัยความเบาปัญญาของเด็กหรือความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง โทษเพิ่มเป็นจำคุกไม่เกินห้าปีตามมาตรา 342 และถ้าหลอกลวงต่อประชาชน เป็นฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343

ฉ้อโกง อายุความกี่ปี ต้องแจ้งความภายในกี่เดือน

ฉ้อโกงธรรมดาเป็นความผิดอันยอมความได้ ต้องร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 96 และต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำมายังศาลภายในสิบปีนับแต่วันกระทำความผิด ตามมาตรา 95 (3) ฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 ไม่อยู่ใต้กำหนดสามเดือน แต่ยังอยู่ใต้อายุความสิบปี

ฉ้อโกง ยอมความได้ไหม

ได้ ยกเว้นฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 ตามมาตรา 348 เมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (2)

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

ผิดสัญญา กับ ฉ้อโกง ต่างกันอย่างไร

ต่างกันที่เจตนาในขณะทำสัญญาหรือขณะรับเงิน ถ้าในขณะนั้นตั้งใจจะปฏิบัติตามสัญญาจริงแต่ภายหลังทำไม่ได้ เป็นการผิดสัญญาทางแพ่ง ถ้าใช้ข้อความเท็จโดยรู้อยู่แล้วว่าจะไม่ปฏิบัติตาม เป็นฉ้อโกง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 124/2535 วินิจฉัยว่าผู้ขายที่รับเงินโดยเจตนาจะส่งของจริงแต่ส่งไม่ได้ เป็นการผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้น

ยักยอกทรัพย์ มาตราอะไร โทษเท่าไร

ยักยอกอยู่ในมาตรา 352 มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าทรัพย์มาอยู่กับผู้กระทำเพราะผู้อื่นส่งมอบโดยสำคัญผิดหรือเป็นทรัพย์สินหายที่เก็บได้ ระวางโทษกึ่งหนึ่ง ถ้ากระทำในฐานผู้จัดการทรัพย์สินตามคำสั่งศาล ตามพินัยกรรม หรือผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน โทษเพิ่มเป็นจำคุกไม่เกินห้าปีตามมาตรา 354

ยักยอกทรัพย์นายจ้าง ยอมความได้ไหม

ความผิด ทุก มาตรา ใน หมวด ยักยอก เป็น ความผิดอันยอมความได้ ตามมาตรา 356 นายจ้าง ต้อง ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำ แต่ต้องตรวจก่อนว่าลูกจ้างครอบครองทรัพย์นั้นจริงหรือเพียงยึดถือแทนนายจ้าง เพราะข้อเท็จจริงนี้มีผลต่อฐานความผิดที่ใช้ตั้งข้อหา

ฉ้อโกงประชาชน ต้องมีผู้เสียหายกี่คน

มาตรา 343 ไม่ได้กำหนดจำนวนผู้เสียหายขั้นต่ำ ประเด็นอยู่ที่ว่าข้อความเท็จแสดงต่อประชาชนหรือปกปิดความจริงที่ควรบอกแก่ประชาชนหรือไม่ จำนวนสิบคนที่พบในหมวดฉ้อโกงเป็นองค์ประกอบของมาตรา 344 ซึ่งเป็นการหลอกลวงให้ประกอบการงาน ไม่ใช่ของมาตรา 343

โอนเงินผิดบัญชี แล้วผู้รับไม่คืน ผิดอะไร

ถ้าผู้รับรู้ว่าเงินไม่ใช่ของตนและนำไปใช้เป็นของตน อาจเป็นยักยอกทรัพย์ที่ผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิดตามมาตรา 352 วรรคสอง ซึ่งระวางโทษกึ่งหนึ่งของวรรคหนึ่ง และเป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้โอนควรแจ้งธนาคารและทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐาน

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

โดนแจ้งความคดีฉ้อโกง ต้องทำอย่างไร

ตรวจหมายเรียกว่าข้อหาคือมาตราใด ตรวจว่าผู้เสียหายร้องทุกข์ภายในสามเดือนหรือไม่ถ้าเป็นความผิดอันยอมความได้ จัดเตรียมเอกสารที่แสดงความตั้งใจจะปฏิบัติตามสัญญาในขณะรับเงิน และเตรียมการปล่อยชั่วคราวไว้ในกรณีถูกจับหรือถูกฟ้อง ซึ่งอธิบายในหน้าประกันตัวของสำนักงาน

คืนเงินแล้ว คดีฉ้อโกงจบไหม

การคืนเงินอย่างเดียวไม่ทำให้คดีระงับ ในความผิดอันยอมความได้ คดีระงับเมื่อผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงควรทำบันทึกข้อตกลงที่ระบุการถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้องให้ชัด ส่วนฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 ยอมความไม่ได้ การคืนเงินอาจเป็นเพียงเหตุที่ศาลนำมาพิจารณาในการกำหนดโทษ

ฉ้อโกงกับยักยอกต่างกันอย่างไร

ฉ้อโกงคือการได้ทรัพย์มาเพราะหลอกลวง ผู้เสียหายส่งมอบทรัพย์เพราะเชื่อข้อความเท็จ ส่วนยักยอกคือผู้กระทำครอบครองทรัพย์ของผู้อื่นอยู่แล้วโดยชอบ แล้วเบียดบังเอาเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ทั้งสองฐานมีโทษฐานธรรมดาเท่ากัน

แหล่งอ้างอิงกฎหมายต่างประเทศและนิติเศรษฐศาสตร์

ตัวบทกฎหมายอังกฤษในหน้านี้สำนักงานเปิดอ่านจากเว็บไซต์ทางการ legislation.gov.uk ฉบับปรับปรุงล่าสุด เมื่อ 30 ตุลาคม 2569 งานวิชาการด้านนิติเศรษฐศาสตร์อ่านจากหน้าของ National Bureau of Economic Research (สำนักวิจัยเศรษฐกิจแห่งชาติ สหรัฐ) ข้อความภาษาไทยข้างต้นเป็นการสรุปของสำนักงาน ไม่ใช่คำแปลอย่างเป็นทางการ

1. Fraud Act 2006 (c. 35), section 1 Fraud: legislation.gov.uk ตรวจถ้อยคำฉบับปัจจุบันเมื่อ 30 ตุลาคม 2569, ข้อความในอนุมาตรา (1): “A person is guilty of fraud if he is in breach of any of the sections listed in subsection (2) (which provide for different ways of committing the offence).”, ความผิดฐาน obtaining property by deception ตาม Theft Act 1968 (c. 60) section 15 ถูกยกเลิกเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2007 โดย Fraud Act 2006 Schedule 3 (หน้า section 15 และ Schedule 3 บน legislation.gov.uk)

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

2. Fraud Act 2006 (c. 35), section 2 Fraud by false representation: legislation.gov.uk ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569, ข้อความในอนุมาตรา (1)(a): “dishonestly makes a false representation”

3. Fraud Act 2006 (c. 35), section 3 Fraud by failing to disclose information: legislation.gov.uk ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569, ข้อความใน (a): “dishonestly fails to disclose to another person information which he is under a legal duty to disclose”

4. Fraud Act 2006 (c. 35), section 4 Fraud by abuse of position: legislation.gov.uk ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569, ข้อความในอนุมาตรา (2): “A person may be regarded as having abused his position even though his conduct consisted of an omission rather than an act.”

5. Gary S. Becker, Crime and Punishment: An Economic Approach, ใน Gary S. Becker and William M. Landes (eds.), Essays in the Economics of Crime and Punishment (NBER, 1974) บทที่ 1 (ตีพิมพ์ครั้งแรกใน Journal of Political Economy, 1968): nber.org สำนักงานอ่านหน้าบทเมื่อ 24 ตุลาคม 2569 สำหรับหน้าหลอกลวงออนไลน์ของเว็บไซต์นี้

เชิงอรรถและแหล่งที่มา

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอนหรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

2. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 บัญญัติว่า “ผู้ใดครอบครองทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่นหรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าทรัพย์นั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้โดยสำคัญผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินหายซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ ผู้กระทำต้องระวางโทษแต่เพียงกึ่งหนึ่ง” ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

3. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 บัญญัติว่า “ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 343 เป็นความผิดอันยอมความได้”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 356 บัญญัติว่า “ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

5. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 95 ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

6. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 บัญญัติว่า “สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปดังต่อไปนี้ (1) โดยความตายของผู้กระทำผิด (2) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย (3) เมื่อคดีเลิกกันตามมาตรา 37 (4) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง (5) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น (6) เมื่อคดีขาดอายุความ (7) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ”ที่มา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

7. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 124/2535 (ป.อ. มาตรา 341). ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำผิดสัญญาในทางแพ่ง เท่านั้น หาเป็นความผิดอาญาฐานฉ้อโกงไม่”ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้อง และคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) เปิดอ่านเมื่อ 24 ตุลาคม 2569, ข้อจำกัด: อ่านจากฉบับย่อและส่วนต้นของฉบับเต็มที่ระบบแสดง ผลของคดีผูกกับข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่อง, เพิ่ม 24 ต.ค. 2569 สำหรับหน้า /online-fraud/ (ค้นด้วยคำค้นและเลขคดี อ่านฉบับย่อและส่วนต้นของฉบับเต็มบนระบบของศาลฎีกา), ไม่ใช่คดีซื้อขายออนไลน์ ใช้เพื่อแสดงหลักแยกเจตนาทุจริตขณะหลอกลวงออกจากการผิดสัญญา

8. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 บัญญัติว่า “ในประมวลกฎหมายนี้ (1) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น (9) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ยกเฉพาะบทนำ อนุมาตรา (1) และอนุมาตรา (9) ของมาตรา 1 ซึ่งเป็นนิยามที่หน้านี้ใช้ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

9. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 1

10. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 8

11. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 342 บัญญัติว่า “ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ (1) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ (2) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

12. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา 342 อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตัดเครื่องหมายอัญประกาศปิดที่ค้างท้ายวรรคหนึ่งในฐานข้อมูลออก ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

13. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 344 บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปให้ประกอบการงานอย่างใด ๆ ให้แก่ตนหรือให้แก่บุคคลที่สาม โดยจะไม่ใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้น หรือโดยจะใช้ค่าแรงงานหรือค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นต่ำกว่าที่ตกลงกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

14. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แกล้งทำให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

15. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 2

16. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 2

17. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353 บัญญัติว่า “ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น หรือทรัพย์สินซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

18. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 352 หรือมาตรา 353 ได้กระทำในฐานที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งของศาล หรือตามพินัยกรรม หรือในฐานเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจ อันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

19. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 356 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 4

20. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 124/2535 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 7

21. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

22. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 บัญญัติว่า “สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมีโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซร้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ”ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

23. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 6

24. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 96 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 5

25. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 123 บัญญัติว่า “ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ คำร้องทุกข์นั้นต้องปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ลักษณะแห่งความผิด พฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำลง ความเสียหายที่ได้รับและชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำผิดเท่าที่จะบอกได้ คำร้องทุกข์นี้จะทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวันเดือนปีและลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ถ้าร้องด้วยปาก ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึกกับผู้ร้องทุกข์ในบันทึกนั้น”ที่มา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

26. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 บัญญัติว่า “พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ”ที่มา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

27. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 485/2567 (ป.อ. มาตรา 96, 341 ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6)). ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องนำสืบให้ได้ความว่าการที่โจทก์นำคดีมาฟ้องเองนี้เป็นการฟ้องภายในอายุความดังกล่าว”ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) เปิดอ่านเมื่อ 24 ตุลาคม 2569, ข้อจำกัด: อ่านจากฉบับย่อและส่วนต้นของฉบับเต็มที่ระบบแสดง ผลของคดีผูกกับข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่อง, เพิ่ม 24 ต.ค. 2569 สำหรับหน้า /online-fraud/ (ค้นด้วยคำค้นและเลขคดี อ่านฉบับย่อและส่วนต้นของฉบับเต็มบนระบบของศาลฎีกา)

28. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ (1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี (2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี (3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี (4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี (5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

29. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 6

30. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

31. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

32. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4920/2567 (ป.อ. มาตรา 83, 86, 342 (1), 343). ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “การรับจ้างเปิดบัญชีแล้วมอบสมุดบัญชีเงินฝากให้บุคคลอื่นไปใช้เป็นเรื่องผิดปกติวิสัย ย่อมแสดงให้เห็นเจตนาร้ายของจำเลย”ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) เปิดอ่านเมื่อ 24 ตุลาคม 2569, ข้อจำกัด: อ่านจากฉบับย่อและส่วนต้นของฉบับเต็มที่ระบบแสดง ผลของคดีผูกกับข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่อง, เพิ่ม 24 ต.ค. 2569 สำหรับหน้า /online-fraud/ (ค้นด้วยคำค้นและเลขคดี อ่านฉบับย่อและส่วนต้นของฉบับเต็มบนระบบของศาลฎีกา), ข้อเท็จจริงเกิดก่อนพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ใช้บังคับหรือไม่ ระบบไม่ได้แสดงในส่วนที่อ่าน ศาลจึงวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายอาญา

33. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 บัญญัติว่า “เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด”ที่มา ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

34. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 บัญญัติว่า “ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกายชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ใน

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/

กรณีที่ไม่มีการสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี และให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ทั้งนี้คำร้องดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่าคำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้ คำร้องตามวรรคหนึ่งจะมีคำขอประการอื่นที่มิใช่คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามิได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ และในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา 43 แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้" ที่มา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม, ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ฐานข้อมูลแสดงวรรคสองและวรรคสามเป็นหลายบรรทัด สำนักงานรวมบรรทัดเป็นวรรคตามโครงตัวบทโดยไม่แก้ถ้อยคำ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 30 ตุลาคม 2569

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcriminallaw.com/fraud-embezzlement/